

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 7125/2021
05.04.2023. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Новица Јевтић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Небојша Божовић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1878/21 од 23.08.2021. године, у седници већа одржаној 05.04.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1878/21 од 23.08.2021. године и предмет **ВРАЋА** том суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Параћину П 144/20 од 10.03.2020. године, одбијен је приговор пресуђене ствари и делимично је усвојен тужбени захтев, тако што је обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде штете на описаном делу објекта број 1 исплати 22.360,00 динара и штете на објекту број 3-помоћној згради на к.п. .. К.О. Параћин износ од 801.600,00 динара, све са законском затезном каматом почев од 21.03.2018. године до исплате, а одбијен је захтев за исплату износа од још 22.360,00 динара на име штете на делу објекта број 1 и износа од још 801.600,00 динара на име штете на објекту број 3, са каматом од 21.03.2018. године до исплате. Обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 320.699,50 динара.

Апелациони суд у Крагујевцу, након одржане расправе у другостепеном поступку, донео је решење Гж 1907/20 од 22.10.2020. године, којим је укинуо наведену првостепену пресуду, усвојио приговор пресуђене ствари и тужбу одбацио, а тужиоца обавезао да туженој накнади трошкове поступка у износу од 550.560,00 динара.

Решењем Врховног касационог суда Рев 1105/2021 од 18.03.2021. године укинута је наведена пресуда другостепеног суда и предмет враћен том суду на поновно одлучивање о жалбама странака.

У поновном одлучивању о жалбама странака, Апелациони суд у Крагујевцу је донео пресуду Гж 1878/21 од 23.08.2021. године којом је укинуо пресуду Основног суда у Параћину П 144/20 од 10.03.2020. године и пресудио тако што је одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца да се тужена обавезе да му на име причињене штете на подрумском делу, који се састоји од засебног улаза димензија 3,75 x 1,60 м, на јужној страни породичног објекта бр. 1 и једне засебне просторије испод објекта бр. 1, димензија 4,00 x 3,70 м, који се налази на к.п. .. К.О. Параћин град, исплати износ од 44.720,00 динара, са законском затезном каматом почев

од дана вештачења 21.03.2018. године до исплате, а одбацио тужбу у делу којим је тужилац тражио да се обавезе тужена да му на име причињене штете на објекту 3 – помоћној згради на истој парцели исплати износ од 801.600,00 динара са законском затезном каматом почев од дана вештачења 21.03.2018. године до исплате, и обавезао тужиоца да туженој накнади трошкове поступка у износу од 550.560,00 динара.

Против ове пресуде другостепеног суда, ревизију је благовремено изјавио тужилац, због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужена је дала одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија дозвољена на основу члана 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20), па је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. истог Закона и нашао да је ревизија основана.

Апелациони суд у Крагујевцу је у поновном одлучивању исказао став о правноснажно пресуђеној ствари у погледу штете на помоћном објекту тужиоца означеном као објекат бр. 3, руководећи се садржином правноснажне пресуде Основног суда у Параћину П 664/12 од 16.11.2012. године донете у претходно окончаној парници вођеној између тужиоца и правног претходника тужене и изјашњењем вештака да није могуће утврдити који је степен оштећења настао пре или после доношења наведене пресуде и објашњења због чега то према стању на терену није могуће разлучити. Тиме се, међутим, не исцрпљују опредељујући чиниоци за оцену о основаности приговора тужене о пресуђеној ствари, јер у ширем разматрању морају се у обзир узети чињенице на којима су захтеви засновани, те као што је Врховни касациони суд указао у претходно донетој одлуци у овој ствари, релевантно је да је у ранијој парници одлучено о захтеву за накнаду штете настале урушавањем зида објекта број 3 према парцели тужене, а да се у овој парници тражи надаље настала штета на том објекту, као и подрумском делу и просторији испод објекта број 1, која није тражена, ни обухваћена, досудом у претходно правноснажној окончаној парници. Околност доказаности штете надаље настале на објекту број 3, не може бити разлог одбачају тужбе, већ представља питање које се сврстава у разматрање о основаности тужбеног захтева у делу који се на тај објекат односи. Зато је другостепена пресуда у делу којим је тужба одбачена, морала бити укинута и предмет враћен другостепеном суду да изнова одлучи о том делу тужбеног захтева.

Другостепени суд је оценио да није основан захтев за накнаду штете на објекту број 1 у описаном подрумском делу и засебној просторији испод тог објекта, уз закључак да тужилац није доказао чињеничне тврдње да постоји узрочно-последична веза између штете коју тражи захтевом и радње правног претходника тужене. При том, расположиве су биле чињенице да је решењем органа управе од 26.03.1997. године правном претходнику тужене наложено да омогући тужиоцу да изгради тротоар са северне стране својих објеката (бр. 1-стамбени објекат и бр. 3-помоћни објекат) у ширини од 50цм са одговарајућим падом супротним од објеката, да насипањем земље и на било који други начин не угрожава објекте тужиоца, а решењем од 12.04.2010. године наложено да омогући тужиоцу санацију објекта и изградњу тротоара на тај начин што ће уклонити постојећу денивелацију терена, те да је тужиоцу наложено да одмах започне санацију помоћног објекта број 3 и да на северној страни стамбеног и помоћног објекта изгради тротоаре са одговарајућим нагибом након што сусед изведе потребне радове уклањања денивелације терена и да реши одводњавање атмосферских вода са свог помоћног објекта, обојици са роком за поступање од 60 дана, с тим да ће тужиоцу бити забрањено коришћење објекта број 3 уколико не поступи по наложеним мерама. Пресудом у раније

вођеној парници П 664/12 од 16.11.2012. године претходник тужене је обавезан да тужиоцу накнади штету насталу на помоћном објекту у износу од 24.710,70 динара и да отклони узрок штете извођењем одређених радова.

Путем вештачења у овом поступку је утврђено да би се извођењем радова који су наложени решењима надлежног инспекцијског органа отклонила штета, да су оштећења настала у континуитету, да је половина објекта број 3 тотално оштећена зато што је саграђен од лошег материјала још 1970. године, да су настала оштећења могла бити спречена да је поступљено по решењу грађевинске инспекције и правноснажној пресуди, а да су на објекту број 1 у делу подрумске просторије испод објекта и засебног улаза у подрум настала оштећења из разлога непостојања тротоара са потребним падом супротним од објекта, ради одвођења атмосферских вода од објекта, насипане земље која је константно влажила зидове и неизведених хоризонталних и вертикалних олука који би атмосферске воде са објекта број 3 и засебног улаза у подрум одвеле ван истих, неизвођења радова санације и радова текућег одржавања и да би наложене мере по решењима грађевинске инспекције смањиле утицај даљег пропадања објеката, имајући у виду да нису извођени никакви радови на објектима и да би радови на изградњи канала и одбацивање насуте земље допринели да се спречи даље пропадање објеката. Утврђено је да на објекту број 1 постоје олуци за одвођење атмосферских вода и да је засебан улаз у подрум на већем растојању од међе, тако да је могућност проветравања и осунчања већа, па самим тим и оштећење на објекту мање него што је то случај са објектом број 3.

Прихваћено је мишљење вештака да су оштећена на подрумској просторији објекта број 1 настала због непостојања тротоара са потребним падом супротним од објекта, али је другостепени суд сматрао да тужена као ни њен сада покојни отац предузимањем, односно непредузимањем неке радње нису спречили тужиоца да изведе постављање тротоара поред свог објекта означеног бројем 1, како му је наложено решењем надлежне грађевинске инспекције и да није доказана узрочно последична веза између штете и радње или пропуштања претходника тужене односно тужене.

Основано се ревизијом тужиоца оспорава правилност побијане пресуде и у делу којим је одбијен тужбени захтев. Због погрешне примене материјалног права, непотпуно је утврђено чињенично стање у погледу основа и висине тужбеног захтева.

Вештачењем је разјашњено да је за штету у доњој зони објекта 1 превасходан узрок околност да није изведен тротоар уз објекат који би омогућио да се атмосферске воде одливају на супротну страну. Другостепени суд није дао одговарајућу оцену о правном значају околности да још од 26.03.1997. године тужилац располаже решењем којим је претходнику тужене наложено да омогући тужиоцу да изгради тротоар, што евидентно није учинио, да је у ситуацији непредузимања радње уклањања насипане земље ради нивелације терена, као нужне претпоставке и обавезе успостављања стања на којем би се могао изградити тротоар са одговарајућим нагибом, накнадно донетим решењем инспекције од 12.07.2010. године наложено претходнику тужене да у одређеном року изведе потребне радове уклањања денивелације терена, а да тужилац након тога изгради тротоаре са одговарајућим нагибом, те о садржини и утицају неизвршених обавеза наложених пресудом П.664/12 од 16.11.2012.године у ставу другом изреке. У битном, ради се о томе да је нивелација терена све време била претпоставка за изградњу тротоара са одговарајућим нагибом, која се у конкретном случају није остварила. Према изнетом, неодржив је закључак другостепеног суда да није доказано постојање узрочно-последичне везе између пропуштања претходника тужене, односно тужене и штете настале на објекту број 1, као општег услова одговорности по члану 154. став 1. Закона

о облигационим односима. Следом погрешног закључка, другостепени суд је одбио тужбени захтев за накнаду штете везану за објекат број 1, не разматрајући чиниоце од утицаја на обим и висину штете и одговорности за њен настанак.

У поновном поступку другостепени суд ће у виду имати примедбе изнете у овом решењу. Такође, потребно је испитати да ли је тражено принудно извршење чинидбене обавезе наложене правноснажном пресудом у ранијој парници, имајући у виду да су у подрумској зони између објекта бр.3 и објекта бр.1 оштећења настала од влажења до којег је дошло под утицајем неизневелисаног терена и неизграђеног тротоара, уз то ценити признату чињеницу да је тужилац наплатио досуђено потраживање накнаде штете на објекту бр.3 које је тој сврси требало да послужи, да по налазу вештака никакви радови нису изведени и дошло је до даљег пропадања тог објекта, као и да је тужиоцу хитна санација објекта бр.3 наложена решењем органа управе а евидентно није изведена. По спорном питању одговорности за штету потребно ценити од каквог су утицаја пропусти претходника тужене односно тужене на настанак штете за коју тужилац тражи новчану накнаду у овом поступку, те и да ли је тужилац предузео радње да штету отклони и спречи настанак даље штете или то није учинио, имајући у виду околности конкретног случаја. У погледу ризика настанка даљих оштећења, пасивно држање власника ствари не би говорило у прилог томе да на терет суседа оствари накнаду штете у пуном обиму. У обзир се морају узети околности које су наступиле после проузроковања штете, како упућује одредба члана 190. Закона о облигационим односима, као и поступање или пропуштање странака да предузму одговарајуће мере, правна средства и радње да се штета отклони или смањи, сходно одредбама члана 192. истог закона.

Из изнетих разлога, на основу члана 416. став 3. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**